

Brüssel, 22. november 2017
(OR. en)

14210/17

SPORT 93
EDUC 409
JEUN 144
EMPL 543
SOC 711

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	13433/17 SPORT 79 EDUC 377 JEUN 128 EMPL 499 SOC 656
Teema:	Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järelused treenerite rolli kohta ühiskonnas – <i>Nõukogu järelused (21. november 2017)</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järelused treenerite rolli kohta ühiskonnas, mille nõukogu 21. novembril 2017 toimunud 3577. istungil vastu võttis.

**Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate
järeldused treenerite rolli kohta ühiskonnas**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA LIIKMESRIIKIDE ESINDAJAD,

TULETADES MEELDE, ET

1. vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 165 panustab liit Euroopa spordiküsimuste edendamisse, võttes arvesse selle eripära, vabatahtlikkusel põhinevaid struktuure ning selle sotsiaalset ja kasvatuslikku funktsiooni;
2. Euroopa Liidu Nõukogu võttis 23. mail 2017 vastu kolmanda Euroopa Liidu spordialase töökava (2017–2020), milles käsitatakse sporti ja ühiskonda spordi valdkonnas tehtava ELi koostöö prioriteetsete teemadena ja treenerite rolli ühe põhiteemana;

ARVESTADES, ET

3. viimaste aastakümnete jooksul on ühiskond väga palju muutunud ja praegused põlvkonnad seisavad tulenevalt tehnoloogia, majanduse ja sotsiaalse struktuuri muutumisest silmitsi mitmete tõsiste väljakutsetega:
 - a. inimeste kehaline aktiivsus väheneb,¹ kusjuures erilist muret valmistab see, et lapsed ja noored ei saa oma arenguks piisavalt kehalist koormust²;

¹ Eurobaromeetri eriuuring nr 412
(http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf).

² Laste rasvumise lõpetamise komisjoni aruanne, WHO 2016
(http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1).

- b. istuv ja rasvumist soodustav eluviis koos terviseaspektidega, mis on seotud pikema oodatava elueaga, avaldavad tervishoiusüsteemile, majandusele ja ühiskonnale üha suuremat survet;³⁴
- c. mõnes ELi liikmesriigis suureneb töötus, eriti noorte hulgas;⁵
- d. Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi küsimusega, kuidas olla jätkuvalt sidusad ja kaasavad ning tegeleda marginaliseerumise ohus rühmadega: migrantide ja pagulastega⁶, eakatega, puudega inimestega ja sotsiaalselt haavatavate noortega⁷;
- e. suurem liikuvus mõjutab sotsiaalvaldkondi, näiteks tööturgu, kultuurilist ühtekuuluvust, sotsiaalteenuseid ja keskkonda;
- f. spordis on saagenenud eetikaprobleemid;

³ Nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse sektoritevahelise edendamise kohta, 2013 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:EN:PDF>).

⁴ Euroopas esineva vähese kehalise aktiivsuse majanduslik kulu, ISCA/CEBR-i aruanne, 2015 (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>).

⁵ Töötuse statistika, Eurostat, 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends).

⁶ Käesolevas dokumendis käsitletakse migrantide ja pagulaste integreerimist vastavalt nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate 9. detsembri 2016. aasta järeldustele ELis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike integreerimise kohta (15312/16).

⁷ Elanikkonnarühmad, keda ähvardab muust elanikkonnast suurem vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse oht. Etnilised vähemused, migrandid, puudega inimesed, kodutud, ainete kuritarvitamisega kimpus olevad inimesed, eraldatud eakad ja noored inimesed seisavad sageli silmitsi raskustega, mis võivad kaasa tuua suurema sotsiaalse tõrjutuse, näiteks madala haridustaseme ja töötuse või vaegtööhõive.

4. tehnoloogia kiire arengu tulemusena automatiseeritakse üha enam töökohti, mis tekitab tõenäoliselt ka rohkem vaba aega puhkamiseks⁸. Kuna infotehnoloogia teeb passiivse meelelahutuse hõlpsasti kättesaadavaks, kulutatakse vaba aega üha enam populaarse arvutimeelelahutuse tarbimisele, mis suurendab vähese kehalise aktiivsuse näitajaid veelgi;

RÕHUTADES, ET

5. samaaegselt on ka sport viimastel aastakümnetel muutunud ja muutub jätkuvalt, andes märku laiematest sotsiaal-kultuurilistest muutustest: spordi demokratiseerumine ja mitmekesistumine on sporti avardanud – lisandunud on uusi spordialasid, suurenenud on naiste juurdepääs traditsioonilistele meestealadele ja ehitatud uusi spordirajatisi; suurenenud on teadlikkus spordi ja kehalise aktiivsuse tähtsusest tervisele ja isiklikule arengule; edenenud on spordis peituvad integratsiooni- ja sotsiaalse kaasamise võimalused ning turustamine, mis on hoogustanud äritegevust, ettevõtlust ja kaubandust;
6. sport ja sellest tulenev kehaline aktiivsus pakuvad võimaluse lahendada paljusid eespool nimetatud ühiskondlikke probleeme ja arendavad samal ajal oma unikaalset sotsiaalset väärtust:
- a. valdkonnana, mis hõlmab tegevusi, mis mõjutavad positiivselt igas vanuses inimeste heaolu, tervist ja elukvaliteeti;
 - b. sotsiaalse nähtusena, mis ühendab inimesi, luues ühiskonnas sidusust kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil, suurendades kodanike aktiivsust, edendades ausa mängu põhimõtet ja kaitstes kõigi inimeste ühiseid väärtusi⁹ nende usust, rahvusest, sotsiaalsest staatusest ja kultuuritaustast olenemata;

⁸ Hinnanguliselt on võimalik automatiseerida 54 % ELi töökohtadest („*Technology at work. The Future of Innovation and Employment*“, Carl Benedikt Frey, Michael Osborne *et al*, Oxfordi ülikooli uuringukeskus Oxford Martin School ja Citi Global Perspectives & Solutions, 2015) (<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>).

⁹ Inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdõiguslikkuse, õigusriigi ja inimõiguste, sealhulgas vähemustesse kuuluvate isikute õiguste austamine (Euroopa Liidu lepingu artikkel 2).

- c. rikastades vaba aja veetmist tegevustega, mis edendavad isiklikku arengut ning soodustavad kõigi osalejate sotsiaalsete ja muude oluliste oskuste omandamist ja inimkapitali arendamist;
- d. soodustades vabatahtlikus tegevuses osalemist, mis aitab kaasa sotsiaalsele kaasatusele;
- e. arendades tehnoloogiat, materjale ja teadmisi soorituse parandamiseks, alates kaasaskantavatest elektroonikaseadmetest, riietest ja toitumisest kuni harjutusviisideni, mis on toonud kasu eri elanikkonnarühmadele (muu hulgas eakad ja puudega inimesed) tänu tõhususe ja ohutuse suurendamisele ja rehabilitatsioonivõimalustele töökohal ja vabal ajal.
- f. edendades linnaarendust vastavalt kodanike kultuurilistele ja sotsiaalsetele vajadustele, samuti keskkonnateadlikkust;
- g. tänu selle suurele ja kasvavale majanduslikule mõjule;¹⁰

TUNNISTADES, ET

- 7. treeneritel on spordis määrav roll, sest osalejate juhendajate ja suunajatena mõjutavad nad nende teadmisi, oskusi, väljavaateid, püüdlusi, tervist, heaolu ja väärtushinnanguid. Euroopas on hinnanguliselt 5–9 miljonit treenerit, kes mõjutavad 50–100 miljonit eurooplast;¹¹
- 8. treenerid on need isikud, kes kavandavad ja viivad ellu sporditreeninguid, kasutades tõendatavaid oskusi ja teadmisi soorituse parandamiseks, vaba aja veetmiseks ja tervise-eesmärkide saavutamiseks ohutul viisil;
- 9. käesolevates järeldustes mõeldakse treenerite all sporditreenereid, kes on:
 - a. formaalse, mitteformaalse või informaaalse sporditreeneri õppe läbinud mehed ja naised;

¹⁰ Spordi osakaal kogulisandväärtusest on hinnanguliselt 1,76 %, mis vastab 174 miljardile eurole. Kogu ELis on spordiga seotud tööhõive osakaal kogutööhõivest hinnanguliselt 2,12 %, mis tähendab 4,5 miljonit inimest (uuring spordi mõjust majanduskasvule ja tööhõivele ELis (2012), Euroopa Komisjon, hariduse ja kultuuri peadirektoraat).

¹¹ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

- b. profi- või harrastussportlaste juhendajad ja suunajad;
 - c. tööl töölepingu või vabatahtlikkuse alusel;
10. treeneri töö on seotud vastutuse, oskuste ja pädevusega, mida kirjeldatakse riikide sporditreenerite ja spordiorganisatsioonide kvalifikatsiooniraamistikus;
11. treeneriõpe ja treeneri kvalifikatsiooni saamise nõuded on eri riikides erinevad. Riiklikud kvalifikatsiooniraamistikud (NQF) ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF) osutatud süsteemid on vahendid, mis soodustavad eri riikide võrdlemist, et parandada riigi ja Euroopa tasandil pädevuse ja kvalifikatsiooni läbipaistvust ja võrreldavust liikuvuse ja elukestva õppe eesmärgil;

TUNNISTADES, ET

12. treenerid on spordis ühed peamised isikud, kes aitavad käsitleda ühiskonnas esinevaid probleeme ning olenevalt oma rollist, positsioonist ja treeneritöö kontekstist võivad nad lisaks oma ülesannetele:
- a. mõjutada isiku spordikogemust ja kehalist aktiivsust varajases eas, soodustades sportlike harjumuste kujunemist, ja osaleda spordikultuurist tuleneva sotsiaalse ja majandusliku kasu loomisel;
 - b. omandada järjest suurema sotsiaalse rolli sportlaste isiklikus arengus, eelkõige noorte sportlaste puhul, olles positiivseks eeskujuks, sisendades motivatsiooni ja enesekindlust ning mõjutades nende väärtushinnanguid, käitumisharjumusi ja sotsiaalseid oskusi;
 - c. olla ainulaadsel positsioonil sotsiaalse kaasamise ja soolise võrdsuslikkuse edendamisel, õpetades austama ühiseid väärtusi¹² ja mitmekesisust ning edendades kõigi sotsiaalsete rühmade kehalist aktiivsust;

¹² Inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuslikkuse, õigusriigi ja inimõiguste, sealhulgas vähemustesse kuuluvate isikute õiguste austamine (Euroopa Liidu lepingu artikkel 2).

- d. kaitsta ja arendada spordieetikat ja ausa mängu reegleid ja olla esimeste hulgas, kes saavad hoolsuskohustust täites sekkuda, kui tekivad probleemid, näiteks võistlustulemustes kokkuleppimise, dopingu, vägivalda, alaealiste ärakasutamise jne korral;
- e. juhtida spordi ja kehalise aktiivsusega seotud vaba aja veetmise teenuseid ja osaleda spordiga seotud innovatsioonis, muu hulgas seoses kaupade, teenuste ja koolitusmeetoditega;
- f. kujundada teiste oluliste huvitatud osalejate, näiteks sportlaste pereliikmete, pealtvaatajate ja fännide ning muude sotsiaalsete sidusrühmade spordikogemusi, ja nende mõju ulatub spordist kaugemale muudesse tähtsatesse valdkondadesse;

EELTOODUT ARVESSE VÕTTES LEIAVAD, ET

- 13. seoses paljude ühiskonna ees seisvate probleemidega, kus spordil on ainulaadne võimalus aidata neid probleeme lahendada, laieneb treenerite peamiselt spordiga seotud roll valdkondadesse, millel on ühiskonna ja inimeste arengule laiem mõju. See treenerite roll spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas, mis aitab tagada sportlaste igakülgset arengut, sarnaneb õpetaja rolliga hariduses, eriti laste ja noorte puhul;
- 14. treeneritega seotud sõlmküsimused on praegu muu hulgas järgmised:
 - a. treenerite järjest suurema rolli tunnistamine ühiskonnas;
 - b. treenerite endi teadlikkuse tõstmine oma rolli tähtsusest, seotud võimalustest ja vastutusest ning selle rolli arendamise propageerimine;
 - c. treenerite elukestva õppe ja haridusvõimaluste laiendamine, kui see on asjakohane, et tulla toime sotsiaalsete muutustega, eelkõige seoses tervishoiu ja hoolsuskohustusega ning majanduse ja sotsiaalse kaasamise valdkonnas;
 - d. soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse edendamine treeneritöös, kui see on asjakohane, suurendades lepingu või vabatahtlikkuse alusel töötavate naissoost treenerite ning eri sotsiaalset ja etnilist päritolu inimeste arvu eri spordialadel ja kõigil tasanditel;

- e. sportlaste topeltkarjääri arendamise toetamine ja treeneritöö kui elukutse propageerimine noorte seas;
- f. treeneritöö kui elukutse tunnustamise edendamine ELi liikmesriikides vastavalt vajadusele, tutvustades liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide treenerikvalifikatsiooni standardeid ja kvalifikatsioonide läbipaistvust nende EQFis osutatud NQFidesse kaasamisega;
- g. vabatahtlike treenerite rolli tunnustamine ja neile asjakohase toetuse pakkumine;
- h. treenerikoolituse arendamine, lisades treeneriõppesse rahvusvahelise ja sektoritevahelise mõõtme, integreerides noorsootöö head näited ja kasulikud töömeetodid, nagu mitteformaalne ja informaalne õpe spordi kaudu, töö erivajadustega inimestega ja ettevõtlus;

SELLEGA SEOSSES PALUVAD

15. LIIKMESRIIKIDEL SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET JA SPORDI ERIPÄRA ARVESSE VÕTTES:

- a. aidata edendada treenerite laiemat rolli ühiskonna kui terviku ees seisvate sotsiaalsete väljakutsetega tegelemisel, kui see on asjakohane;
- b. toetada haridusprogramme ja teavituskampaaniaid, mille eesmärk on suurendada pädevate treenerite hulka ning võimaldada neil parandada oma juurdepääsu tööturule ja oma positsiooni tööturul;
- c. vahetada treenerite koolitamisega seotud parimaid tavasid;
- d. soodustada koostööd haridusasutuste, noorteorganisatsioonide, spordiföderatsioonide ja spordi katusorganisatsioonide vahel seoses treenerite hariduse ja koolitusega;

- e. toetada treeneritega seonduva varajase õppe ja elukestva õppe süsteemi arendamist, mis hõlmab formaalse, mitteformaalse ja informaalset õppe võimalusi treeneritöö eri tasanditel;
- f. tunnustada ja edendada treenerite katusorganisatsioonide ja võrgustike tegevust;
- g. edendada spordihariduse süsteemis nii NQFi kui ka EQFi eesmärkidel põhinevat õpitulemuste lähenemisviisi ning vajaduse korral treenerite kvalifikatsiooni lisamist NQFi viitega EQFi;

16. EUROOPA KOMISJONIL

- a. hõlbustada heade tavade ja suuniste vahetamist treenerite hariduse ja kvalifikatsiooni arendamise valdkondades ELi liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide vahel;
- b. kaaluda võimalust teha komisjoni oskuste ja inimressursi arengu eksperdirühmale ülesandeks treenerite oskuste ja pädevuse põhinõuete suuniste koostamine;
- c. jätkata liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide treenerite kvalifikatsiooni võrreldavuse edendamist EQFi kontekstis;
- d. teha treenerite rolli kontekstis teadusuuringuid, keskendudes eriti probleemidele ja takistustele hariduse, liikuvuse ja tööturu puhul ning hinnata, kuidas sporditreeneri tegevus mõjutab keskseid ühiskondlikke küsimusi nii spordis kui ka väljaspool seda;
- e. kasutada Euroopa Sotsiaalfondi, programmi „Erasmus+“ ja Euroopa spordinädala pakutavaid võimalusi, et tõsta esile ja edendada treeneritööst tulenevat kasu ja ergutada treenerite liikuvust;

17. SPORDILIIKUMISEL JA MUUDEL ASJAOMASTEL SIDUSRÜHMADEL

- a. töötada vajaduse korral tihedas koostöös haridusasutustega välja treenerikoolituse sisu, mis on ajakohane ja vastab toimuvatele muutustele ühiskonnas, võttes arvesse sotsiaalsete oskustega seotud teadmisi, dopinguvastast tegevust, sportlaste topeltkarjääri, noorsootööd, tervishoidu, ettevõtlust, hoolsuskohustust, soolist võrdõiguslikkust jne;
- b. teha koostööd treeneritega, et arendada turvalisi ja tõhusaid vaba aja veetmise teenuseid, nii et sport oleks uusi arvutipõhiseid harrastustegevusi arvestades jätkuvalt atraktiivne ja konkurentsivõimeline;
- c. teha koolituse ja treenerikvalifikatsiooni arendamise ergutamise ning muu hulgas tänaste info-ja kommunikatsioonitehnoloogia pakutavate võimaluse kasutamise abil treeneriamet kättesaadavamaks;
- d. edendada treeneritöö mitmekesisust, muu hulgas naiste, noorte ja puudega inimeste paremat juurdepääsu treeneritööle;
- e. aidata selle saavutamist, et treenerina töötavad isikud on läbinud vajaliku koolituse;
- f. edendada treenerite elukestvat õpet, muu hulgas pädevuse valideerimise abil, ja edendada arvamuste, oskuste ja teadmiste vahetamist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;
- g. kasutada Euroopa Sotsiaalfondi ja programmi „Erasmus+“ treenerite elukestva õppe protsessi toetamiseks;
- h. toetada treenerite liikuvust, et nad õpiksid ja omandaksid kultuurialaseid teadmisi, valdkonnaüleseid teadmisi, keeleoskust ja muid asjakohaseid uusi oskusi;
- i. teha koostööd eri tööandjatega, et uurida nende vajadusi spordiga tegelemise arendamisel, mis võiks hõlmata sporditreenereid, et edendada mitmekesisust treeneritöös, muu hulgas naiste ja noorte paremat juurdepääsu treeneritööle.